

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

Орган парткома, рэктарата, мясцома, камітэта ЛКСМБ
і прафкома Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна

№ 28 (498)

Субота, 6 кастрычніка 1962 г.

Цана 1 кап.

БАЯВЫ КАЛЕКТЫ

Хто будзе адмаўляць, што студэнты — народ вясылі і працалюбівы?! Песімісты? Э-э, не. Яны, калі і ёсць у саўгасе «Бальшавік» такія, гледзячы на працу студэнтаў, што прыехалі сюды на дапамогу, не возьмуць на душу такі грэх. Вельмі ўжо добра працуюць рабяты.

Дырэктар саўгаса Тамара Аляксандраўна Лагунова, прынцыповая, строгая і разам з тым дабразичлівая жанчына з задавальненнем адгукаецца аб студэнтах:

— Я вельмі задаволенна вашымі хлапцамі. За ўвесь час работы — ніводнай заўвагі.

Пасля такіх слоў у мяне і следу не засталася ад той думкі, якая турбавала ў шляху да саўгаса. Мне чамусьці здавалася, што студэнты, людзі, якія скільны да разумовай працы, да тых гарачых літаратурных спрэчак, што часта ўзнікаюць на філфаку, не змогуць адразу пераклучыцца на фізічную працу, што абавязкова будзе перыяд раскачкі. Як бачыце, мяне чакала тут прыемнае расчараванне.

Яшчэ прыемней было сустрэць у гэтай незнаёмай вёсцы Грыну Шымановіч і Леанарду Яісо. На занятках звычайна я іх сустракаю ў кофтакках зверху сітцавых сукенак, а тут яны ходзяць у беларускіх халатах, увішныя, як заўсёды, гаваркія і вясылія. У іх незвычайны для студэнтаў заняткі — яны паварыхі. Гэта афіцыйна. А хлопцы ж называюць іх «нашы хазяюшкі». Імі ўсе вельмі задаволены, асабліва пасля нядаўняга сюрпрызу. Раптам за абедам з'явіліся грыбы. Самыя звычайныя свежыя лясныя грыбы. Адкуль? Усе прыемна здзіўлены. Усе ледзь не кінуліся распалаваць сваіх «хазяюшак». Потым выявілася, што яны толькі рыхтавалі гэтыя грыбы. У лес жа хадзіў студэнт Уладзіслаў Герасімаў. Нагледзіў ён іх тады, калі быў з конямі на начлезе.

Хлопцы цяпер часта жартуюць над ім:

— Ты глядзі, Уладзіслаў, напішаш потым з успамінаў другі «Бежын луг»!..

Смех, жарты, праца ў гэтых хлапоў зліваюцца ў адно і чымсьці нагадваюць бесклапотную веселасць. На некаторы час забыты канспекты, аўдыторыі і шумны горад. Рытм і камсамольскі запал тут — як два маякі.

Мне шмат расказвалі пра Валянціну Красоўскую. Баявая, энергічная, яна хвіліны лішняй не даць адпачыць сяброўкам.

— Дзяўчаткі, мы сюды не сядзець прыехалі. Час не чакае. Восень!

А колькі тут такіх, як Валя! Нямомна, з дня ў дзень працуюць студэнты на палях.

Здавалася б, што пасля такой работы будзе ныць і спіна, і рукі, і ногі. Дык не, не паспее апусціцца вечар, як песнямі, прыпеўкай, звонкім дзявоцым смехам напаўняецца вёска. І цэнтрам прыцягнення ў гэтай веселасці — акардыяніст Хведар Чэрня. Тут жа на вуліцы — танцы. Танцуюць усе — студэнты і саўгасная моладзь. Прапяюць другія ці трэція пеўні, а па ціхіх вуліцах усё яшчэ прагульваюцца пары, аб чымсьці сваім гамоняць.

Зусім нядаўна хтосьці выказаў думку: перад ад'ездам даць свой развітальны канцэрт рабочым саўгаса. Прапанову гэтую адразу ж падхапілі, і ўжо цяпер пасля працоўнага дня поўным ходам ідуць рэпетыцыі. Вядучы гэтага канцэрта Міхаіл Знак састаўляе праграму, «хазяюшкі» Леанарда і Іра рыхтуюць песні, непаседа Валя Красоўская — мастацкае чытанне. Пачынаючы паэты Рыгор Семашкевіч, Казімір Камейша, Эдуард Зубрыцкі, Хведар Чэрня прачытаюць свае новыя вершы, якія напісаны тут жа, ў саўгасе.

В. ГРОДНІКАУ,
сакратар камітэта камсамола
філфака.

НАРОДНАМУ КІТАЮ— 13 гадоў

Таварышы М. С. Хрушчоў і Л. І. Брежнеў накіравалі кіраўнікам Камуністычнай партыі Кітая і Кітайскай Народнай Рэспублікі таварышам Мао Дэ-дуну, Лю Шао-ці, Чжу Дэ і Чжоу Энь-лаю сардэчныя віншаванні з выпадку нацыянальнага свята — 13-й гадавіны з дня ўтварэння КНР.

М. С. Хрушчоў і Л. І. Брежнеў жадаюць кітайскаму народу, Камуністычнай партыі і народнаму ўраду Кітая новых поспехаў ў вялікай справе будаўніцтва камунізма, у барацьбе за мір ва ўсім свеце.

НА ГЭТЫ раз Ядзвіга зноў чамусьці ўспомніла Марыю Іосіфаўну Жукоўскую, сваю першую настаўніцу. Такі ж, як сёння, сонечны, па-асенняму задумлівы дзень. Сямігадовая дзяўчынка ўпершыню села за школьную парту. Прагучэў званок, і дзеці на сцярожана ўставіліся на дзверы. У клас увайшла настаўніца. Прывіталася. Пляшотная мацярынская ўсмішка асвятляла яе твар. Дыпытлівыя, уважлівыя вочкі на працягу ўсяго ўрока ні на мінутку не адрываўся ад Марыі Іосіфаўны. Дзеці адразу ж даверыліся той, якая ўмела і ўпэўнена павяла іх у далёкі шлях пазнаваць вялікі-вялікі таямнічы

свет. Праходзяць гады ўпартай вучобы і нялёгкай працы, ты расцеш, мужнееш. Колькі падзей, уражанняў, людзей праходзіць за жыццё перад табой! Адны з іх захоўваюцца ў тваёй памяці, іншыя забы-

У КЛАС УВАЙШЛА НАСТАЎНІЦА

ваюцца. Вобраз жа першай настаўніцы тваёй заўсёды трывае ў сэрцы.

— Чаму я выбрала прафесію педагога? — пытае сябе Ядвіга. — Тут вінаватая Марыя Іосіфаўна, наша добрая, душэўная, любімая Марыя Іосіфаўна, якая ніколі і нідзе не губляла пачуцця чалавечай сардэчнай блізкасці да сваіх выхаванцаў.

Іменна дзякуючы ёй Ядвіга, былая яе вучаніца, вось сёння дае ўрок у школе.

Палюбілася прафесія настаўніцы дзяўчыне моцна, назаўсёды, на ўсё жыццё. «Эх, каб такой стаць, як Марыя Іосіфаўна!» — думка залезла ў галаву маленькай Ядзвізе з першага ж класа, а дакладней, з першага ўрока.

Сёння Ядзвіга стаіць перад класам. Студэнтка-практыкантка дае ўрок па геаграфіі ў 8-м класе 19-й мінскай шко-

★

ПРЫЗВАННЕ

★

Генадзій Мяцельскі.

З Генадзіем Мяцельскім я ўпершыню сустрэўся ў 1959 годзе. Сакратар Уздзенскага райкома камсамола Кліменцій Шынкарык неяк шматзначна падмігнуў нам, членам бюро, і сказаў:

— А цяпер паслухаем сакратара камсамольскай арганізацыі школы-інтэрната. Папрасіце, калі ласка, Генадзія.

Шчыра кажучы, я ўжо чуў неяк пра гэтага выдатнага ваяжа моладзі, але сустракацца з ім не даводзілася. Я ўяўляў сабе Генадзія чамусьці статным, моцным юнаком, з пышной шавялюрай, з даверлівым адкрытым позіркам і заўсёды ў суправаджэнні ватагі школьнікаў. І калі на парозе з'явіўся невялікага росту, сціплы хударлявы хлапец, ды яшчэ ў акулярах, — я міжволі ўсмінуўся. Нічога не засталася ад таго вобраза, які я так старанна маляваў сабе.

Але па меры таго, як Гена ўводзіў членаў бюро ў курс сваіх спраў, як паступова, крок за крокам, апавядаў аб камсамольскай рабоце і добрых справах школьнікаў, мной авалодвалі сімпатыі да яго, схваць якія было ўжо не ў сілах. Я пераканаўся, што гэта сапраўды здольны ваяж, і заступіўся за яго ўбачыў вялікія справы, невычарпальную энергію, сапраўдны камсамольскі запал. Нават і цяпер ён з'явіўся ў райком не адзін. За дзвярыма прыглушана шчабяталі хлопчыкі і дзяўчынкі, што яшчэ ўчора насілі чырвоныя піянерскія галыштукі, а сёння з хваляваннем прыціскаюць да грудзей чырвоныя кніжачкі, прышпільваюць значкі з блізім і дарагім слугатам.

— Вы разумееце, — не змог схаваць свайго захаплення сакратар райкома, калі Генадзій пакінуў кабінет, — якая сіла прыцягнення ў гэтага юнака? Я нават здзівіўся, што аўтарытэт камсорга сярод школьнікаў большы, чым нават у некаторых педагогаў.

Я ўжо не сумняваўся, што далейшы свой лёс Генадзё звяжа з педагогічнай дзейнасцю, і не памыліўся.

Педагогічная практыка пяцікурснікаў

скай часткі СССР. Адзнака — «4».

На апытванне дамашняга задання Ядзвіга затрачвае 15 хвілін, потым выкладае новую тэму «Прыродныя зоны Усходне-Еўрапейскай раўніны». Тут здараецца непрадбачанае. Са шматліка Пестракоў раз-пораз імкнецца апырэджаць студэнтку і ўголас выкрыкне наперад назвы асобных дрэў і жывёл. Ён прачытаў гэты матэрыял раней. «Як зрабіць?». На заўвагу ён не рэагаваў. Хоча па-красавацца перад класам сваімі ведамі. Вучань перашкаджае тлумачыць матэрыял, парушае дысцыпліну. «Папрасіць з класа? Так можна сарваць урок».

— Пестракоў! Дайце, калі ласка, дзёнік!

Пасля ўрока ў дзёніку павялічана запіс Пестракоў сядзіць

(Заканчэнне на 2 стар.)

Універсітэт за тыдзень

25 верасня на гістарычным факультэце адбылася сустрэча з Я. В. Петушкавай, дэлегаткам Сусветнага фестывалю моладзі і студэнтаў у Хельсінкі.

ву ўніверсітэта. На семінары вопытам сваёй камсамольскай работы падзяліліся ваяжкі моладзі старэйшых курсаў.

У нядзелю ў бібліагеаграфічным корпусе адбыўся вечар адпачынку ўдзельнікаў універсітэцкай мастацкай самадзейнасці.

У мінулую пятніцу адбыўся семінар камсамольскага акты-

ВЕРШЫ МІКОЛЫ МАЛЯЎКІ

ДЗЯДЫ

Вясной Абалянка трызніць,
Зямля ачунае ледзь, —
Выходзяць дзяды на прызбы
Старыя спіны пагрэць.

Паскінула сонца з луга
Зляжалую бель прасцін.
Цяпер бы услед за плугам
Па свежай зямлі прайсці.

Цяпер бы ім жменню поўнай
Зярнят у раллю сыпнуць,
Сваю маладосць успомніць
Ды хоць на хвіліну вярнуць.

Калі Абалянка капрызна
Змывае зімы сляды,
Ці бачылі вы? — на прызбах
Ад сонца плачуць дзяды.

ЧАРНІЦЫ

Чаго няма ў лясных зазеках!
Шкада спускаць ялін, бяроз —
Сыры падзол на лесасеках
Густым чарнічкам парос.

Не зробіш, асцярожны, кроку,
Калі чарніцаў шкадаваць.
Ніжэй кален — у сінім соку —
Штаны не трэба фарбаваць.

Даўно збіраўся я сябрамі
Чарніцаў маме пераслаць.
Хоць і багатымі барамі —
Па бобы трэба іх збіраць.

Ды не гарэў ад нецярпення,
Цягнуў, адкладваў, як даўгі.
А недзе дома без варэння
Пяклі на свята пірагі.

* * *

У небе хмары плывуць бялёсыя..
Хмарка, хмарка — плывучы востраў,
Можа ты праплывала над Рослымі,
Над маёю маленькай вёскай?

Прыпыніся, спачні, шчаслівая,
Загрیمی перунамі звонка,
Зашапчы серабрыстымі ліўнямі
Пра маю дарагую старонку.

Раскажы мне, госця залётная,
Пра старыя грыбныя палянкі,

Пра лугі-мурагі зялёныя,
Пра далёкую Абалянку.

Ці прыгожа цвіце чаромха
У садку каля ціхай хаты?
І ці гэтакі, як быў, чароўны
Лес стары, задумены, бахматы?

Паплавы ці пакошаны росныя?..
Хмарка, хмарка — плывучы востраў,
Раскажы мне што-небудзь пра Рослыя,
Пра маю дарагую вёску.

Завочная канферэнцыя чытачоў газетны «Беларускі ўніверсітэт»

Шырока асвятляць спартыўнае жыццё ўніверсітэта

У нас ва ўніверсітэце багата спартыўных традыцый. Шахматысты, шахматысты, лёгкаатлеты, фехтавальшчыкі ўніверсітэта шырока вядомы за межамі нашай установы. Імёны Гарэева, Базылева, Гаўрычэнькі, Верамейчык, Гелера і іншых пастаянна фігурыруюць у спартыўных працолах на прызавых месцах. Хацелася б больш

ведаць аб рабоце спартыўных секцый, аб лепшых спартсменах, быць у курсе ўсіх падрабязнасцей спартыўных спаборніцтваў. Ва ўніверсітэце штогод праводзіцца круглагадовая спартакіяда. На наш погляд, шматтыражная газета павінна шырока асвятляць ход спаборніцтваў, ускрываць недахопы ў рабоце спартыўных бюро

факультэтаў, абагульняць вопыт лепшых з іх. Замалёўкі аб лепшых трэнерах і іх выхаванцах таксама ўпрыгожылі б старонкі газеты.

Пажадаем нашай рэдакцыі шырока асвятляць спартыўнае жыццё ўніверсітэта.

Група студэнтаў-хімікаў.

У КЛАС УВАЙШЛА НАСТАЎНІЦА

(Пачатак на 1 стар.)

цяпер ціха, а пасля тлумачэння новай тэмы паднімае руку і першым перадае расказ студэнткі, запамятаў ён усё добра. Можна было б яму паставіць адзнаку, ён яе заслужыў, як і Зіна Дракіна, якая адказала на ўсе пытанні і атрымала «пяцёрку». Але Ядзвіга ўстрымалася.

— Галоўнае не гэта, — сказала на абмеркаванні ўрока Клаўдзія Мікітаўна. — Ядзвіга Іванаўна сустралася з цяжкасцямі, вучань паднёс непрыемны сюрпрыз. І правільна зрабіла яна, што прымузіла Пестракова прыціхнуць не воклічамі, не ўступіла з ім у спрэчку, а проста папрасіла падаць дзёнішнік.

Метадыст і студэнты ацанілі пяты ўрок Ядзвігі Сельскай на выдатна. Ядзвігу ж мучылі ноткі незадавальнення сабой. Пры выкладанні новага матэрыяла забыла выкарыстаць карціну «Сухія пустыні», настрой сапсаваў гэты Пестракоў.

— Я, наадварот, пяты ўрок Сельскай лічу лепей за ўсе астатнія, — заявіла метадыст, — урок, які ішоў не па пісанаму.

Настаўнік ідзе на ўрок і не ведае, што яго чакае сёння, якія «нумары» могуць «выкінуць» дзеці. У працы педагога бываюць засмучэнні, не заўсёды ідзе гладка. Галоўны наш талент — любоў да дзяцей, да сваёй прафесіі і настойлівая праца над павышэннем свайго кругагляду. А чалавекалюбіе дзейнічае на ўсіх.

У 8-б класе чацвёрты свой урок давала Жана Капілевіч. На партах раскладзены карты, раскрыты падручнікі. У час адказаў вучняў практыкантка ўважліва іх слухала, але на клас недастаткова звяртала ўвагу. І асобныя вучні займаліся пабочнымі справамі. Гэтае ўпущэнне яна змагла выправіць пры выкладанні новага матэрыяла. Студэнтка расказвала аб зонах Усходне-Еўрапейскай раўніны паслядоўна, вобразна, на прыкладах, падкрэслівала гаспадарчае выкарыстанне багаццяў расліннага і жывёльнага свету кожнай зоны. Расказ Жаны быў пераканаўчы і добра запамятаўся школьнікам. Студэнты гэтым летам зрабілі падарожжа па маршруту Мінск — Масква —

Валгаград — возера Баскунчак — Астрахань — Каўказ. Веды будучых географіў папоўніліся багатымі назіраннямі, што, безумоўна, сказваецца пры правядзенні ўрокаў.

На першых уроках практыканты адчувалі сябе нясмела. А на чацвёртым-пятым уроку кожны паказаў умненне валодаць класам. Практиканты цяпер трымаюцца, як сапраўдныя, умельцы педагогі. На практыцы яны паспяхова прымяняюць тэарэтычныя веды, набыватыя ва ўніверсітэце.

Практыканты вучацца самастойна весці вучэбную і выхавальную работу ў школе, яны актыўна дапамагаюць класным кіраўнікам.

У школе цёпла адгукаюцца аб метадысту групы практыкантаў-географіў. Клаўдзія Мікітаўна Шумакова на ніве народнай асветы працуе шаснаццаць гадоў. Багаты жыццёвы і прафесіянальны вопыт яна перадае маладым, пачынаючым. Урокі падпрактыкі аналізуе са студэнтамі дэталева, разбірае, як кажуць, «па костачках», узважвае ўсе «за» і «супраць». Закаханая сама ў сваю прафе-

Вытворчую гімнастыку— у рэжым вучэбнага дня

Вытворчая гімнастыка ва ВНУ набыла асаблівае значэнне ў сувязі з прыняццем «Закона аб умацаванні сувязі школы з жыццём і аб далейшым развіцці сістэмы народнай адукацыі ў СССР».

Найбольш дзейным і даступным відам вытворчай гімнастыкі ва ВНУ з'яўляецца фізкультурная паўза, якая прызвана перш за ўсё рашаць задачу забеспячэння актыўнага адпачынку студэнтаў, павышэння іх працаздольнасці.

У рэжыме вучэбнага дня студэнты практычна не маюць магчымасці выконваць фізічныя практыкаванні. Перапынкі ж паміж заняткамі часта праводзяць як прыдзеца, амаль без рухаў, а ў хвіліну — у воблаках тытунёвага дыму. Фізкультпаўзу трэба праводзіць штодзённа пасля другой пары лекцый першай і другой змен.

Фізкультпаўза, якая праводзіцца ў працэсе вучэбнага дня, аказвае станоўчы уплыў на стан здароўя, актыўна ўздзейнічаючы на сардэчна-сасудзістую сістэму, ліквідуе застоўныя з'явы, Гэта за-

беспечвае лепшае працяканне працэсаў абмена рэчываў у стомленых клетках кары вялікіх паўшар'яў..

Для шырокага распаўсюджвання вытворчай гімнастыкі ва ўніверсітэце вялікае значэнне маюць адносіны да яе прафесарска-выкладчыцкага складу. Яны павінны садзейнічаць у арганізацыі яе правядзення. Ды і самім выкладчыкам неабходна фізкультпаўза

Ф. БАЙМАН,
ст. выкладчык кафедры
фізвыхавання.

Ад рэдакцыі: Гэтае выступленне Ф. Баймана надрукавана ў шматтыражнай газеце Кіргізкага дзяржуніверсітэта «Путь к знаниям». Друкуючы яго, рэдакцыя спадзяецца, што яно зацікавіць работнікаў кафедры фізвыхавання нашага ўніверсітэта і ўсю грамадскасць БДУ. Прапанова Ф. Баймана заслугоўвае, на наш погляд, вялікай увагі.

Яўген КАЗЮКІН.

Маленькі фельетон

Прыхільнікі Панурга

Хлапец з неахвотай чытаў бессмяротны твор Рабле «Гарганцюа і Пантагрэуэль». «І што ў ім добрага?— разважаў ён.— Гэты раман можна чытаць толькі пры бяссонніцы». Пазяхнуў і ўжо збіраўся класіфікаваць спаць, як раптам сонны позірк упаў на разгорнутую старонку, і студэнт прачытаў назву часткі: «Как Гаргантюа восхвалял должников и заимодавцев».

Блішчэлі вочы, старонкі ляцелі адна за адной. І раптам— словы Панурга: «Долги — это великая мировая душа... Мир без долгов! В таком мире всё будет в беспорядке». Ах, як добра сказана!

— Ах, як добра сказана! Ра-

зумна. А? Каму б гэта і мне задаўжаць? Каму?.. Ідэя!

Сказана — зроблена. І вось ўжо чатыры гады студэнт фізічнага факультэта Р. Гінтафт павінен грошы ў касу ўзаемадапамогі і, пэўна, не думае іх вяртаць.

— Хто казаў, што даўгі трэба аддаваць?

— Куды спяшацца? — разважае ён. — Вунь А. Скюдны закончыў ўніверсітэт, а так і не аддаў 33 рублі 69 капеек. Няўжо я — багаты? Бяру прыклад са старэйшых! Ды што я? Н. Закружны паўсотню трымае і — нічога.

Не спяшаюцца пагашаць даўгі і Гарбар, І. Ціханенкаў з гістфака, І. Рамінок з фізфака, А. Дзяруга з хімфака і іншыя. А ўсё ж аддаць грошы сваім таварышам яны павінны. Калі яны забылі аб гэтым, то няхай ім напамінаць іх сябры па вучобе.

Рэдактар У. КУЛАЖАНКА.